

Sarajevo, 04.04.2022. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
28.03.2022. – 01.04.2022.

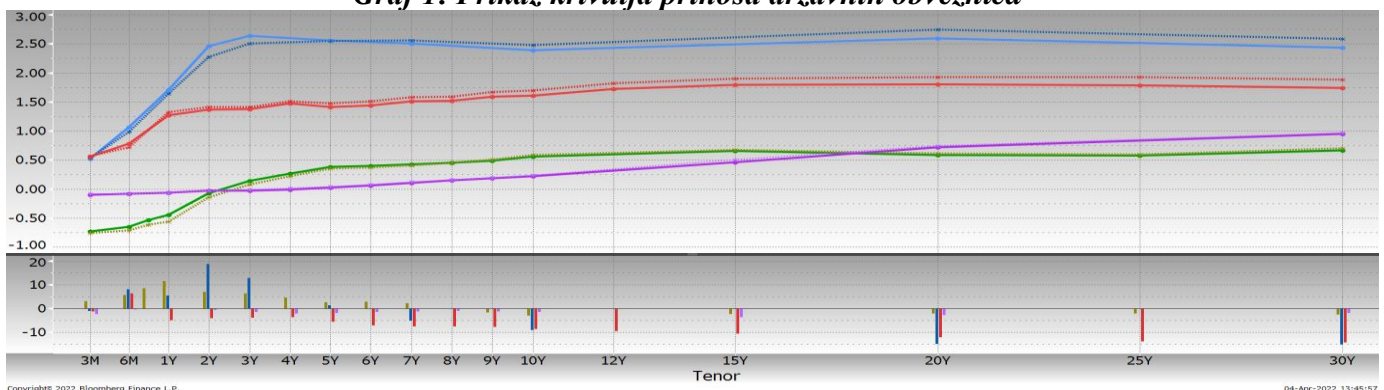
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	25.3.22	-	1.4.22	25.3.22	-	1.4.22	25.3.22	-	1.4.22	25.3.22	-	1.4.22
2 godine	-0,14	-	-0,07	2,27	-	2,46	1,42	-	1,37	-0,02	-	-0,03
5 godina	0,36	-	0,38	2,55	-	2,56	1,47	-	1,42	0,05	-	0,03
10 godina	0,59	-	0,56	2,47	-	2,38	1,70	-	1,61	0,24	-	0,23

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	25.3.22	-	1.4.22
3 mjeseca	-0,694	-	-0,703
6 mjeseci	-0,712	-	-0,656
1 godina	-0,542	-	-0,431

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 01.04.2022. godine (pune linije) i 25.03.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su pod uticajem objavljenih podataka o rastu stope inflacije iznad očekivanja za nekoliko pojedinačnih članica eurozone, nastavili da bilježe rast u odnosu na prethodnu sedmicu. Ovi podaci su doprinijeli da se očekivanja rasta ECB-ove kamatne stope na depozite banaka na nivo od 0% (trenutno -0,50%) pomjere na oktobar, dok je početkom sedmice očekivano da bi se to moglo desiti na kraju ove godine. Jedna od najvažnijih izjava prošle sedmice bila je izjava člana UV ECB Holzmann da bi ECB trebalo da poveća kamatne stope dva puta ove godine (po 25 baznih poena) kako bi otvorila prostor za manevar ukoliko bi inflacija premašila očekivane nivoe, odnosno kako bi izbjegla potrebu da kasnije mora vršiti veća povećanja kamatnih stopa. Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da sve što duže rat u Ukrajini bude trajao to će vjerovatno i troškovi biti veći. Ponovila je da će povećanje kamatnih stopa sa rekordno niskih nivoa biti postepeno, te je navela „izražene rizike po rast“ i „priličnu neizvjesnost“ vezano za ekonomske izgleda. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da bi ECB trebalo da bude spremna da prilagodi monetarnu politiku u oba pravca. Član UV ECB Visco iz Italije je izjavio da neće doći do povećanja kamatnih stopa prije obustavljanja neto kupovina obveznica putem APP programa. Prošle sedmice se održala nova runda pregovora predstavnika Rusije i Ukrajine u Turskoj, što je pozitivno uticalo na finansijska tržišta, prilikom čega je zbog rasta prinosa prinos dvogodišnje njemačke

obveznice prvi put od 2014. godine privremeno zabilježio nivo iznad 0%. Ipak, u četvrtak je došlo do korekcije kretanja prinosa naniže, uprkos objavljenom podatku o rastu stope inflacije u eurozoni na novi rekordno visok nivo od 7,5%.

Ovog puta najveće promjene su zabilježene na prednjem dijelu krive, pa su prinosi dvogodišnjih njemačkih obveznica povećani za skoro 7 baznih poena, dok su prinosi desetogodišnjih obveznica smanjeni za 3 bazna poena. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica kraće ročnosti su povećani za oko 13 baznih poena, dok prinosi desetogodišnjih obveznica nisu bitnije promijenjeni.

Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P Global je smanjila prognoze ekonomskog rasta eurozone u ovoj godini na 3,3% u odnosu na prethodne prognoze od 4,4%, pri čemu je saopšteno da će veće cijene energije, uzrokovane ratom u Ukrajini, pogoditi potrošačku moć domaćinstava. S&P navodi da se, zahvaljujući snažnom ekonomskom oporavku i dovoljnim gotovinskim „baferima“, ne očekuje recesija, već umjesto toga slabiji ekonomski rast.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	MAR	6,7%	7,5%	5,9%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	MAR	3,1%	3,0%	2,7%
3.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	MAR	6,8%	7,6%	5,5%
4.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	MAR	4,9%	5,1%	4,2%
5.	Stopa inflacije – Austrija	MAR	-	6,8%	5,8%
6.	Stopa inflacije – Španija (prelim.)	MAR	8,4%	9,8%	7,6%
7.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	MAR	7,2%	7,0%	6,2%
8.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	MAR	57,0	56,5	58,2
9.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	MAR	108,0	108,5	113,9
10.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	APR	-14,5	-15,5	-8,5
11.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	JAN	-	16,9%	14,5%
12.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	FEB	6,3%	7,1%	10,4%
13.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	FEB	-	16,5%	15,8%
14.	Maloprodaja – Španija (G/G)	FEB	1,0%	0,9%	4,1%
15.	Obim maloprodaje – Irska (G/G)	FEB	-	2,2%	21,4%
16.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	FEB	-	-2,0%	0,3%
17.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	FEB	-0,9%	-2,3%	-2,8%
18.	Stopa nezaposlenosti – EZ	FEB	6,7%	6,8%	6,9%
19.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	MAR	5,0%	5,0%	5,0%
20.	Stopa nezaposlenosti – Italija	FEB	8,7%	8,5%	8,6%

SAD

Prinosi na američke obveznice kraćeg i srednjeg roka dospijeaća su na sedmičnom nivou povećani, dok su prinosi na desetogodišnje obveznice zabilježili smanjenje. Najveći rast prinosa je zabilježen krajem sedmice nakon objavljanja pozitivnih podataka sa tržišta rada, što je pojačalo očekivanja tržišnih učesnika vezanih za povećanje referentne kamatne stope na narednoj sjednici Feda.

Predsjednik Feda iz Čikaga Evans je ponovio mišljenje da će Fed ove godine trebati sedam puta povećati referentnu kamatnu stopu kako bi se obuzdao rast inflacije, ali je signalizovao da se njegovo mišljenje može promijeniti zavisno od razvoja situacije.

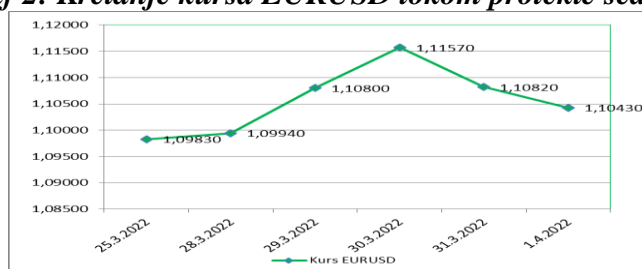
Protekle sedmice je objavljen podatak o GDP-u koji pokazuje snažan rast američke ekonomije na kraju prošle godine, koji je znatno usporen na početku ove godine pod uticajem pandemije koronavirusa, problemima u lancima snabdijevanja, kao i pod uticajem rastuće inflacije. Takođe, objavljena je i Fedova preferirajuća mjera stope inflacije, PCE deflator, koja je tokom februara povećana na 6,4% na godišnjem nivou, što je podatak jednak očekivanom, te viši u odnosu na prethodni revidirani podatak (6,0%).

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	MAR	3,7%	3,6%	3,8%
2.	Promjena zaposlenih nefarmerski sektor	MAR	490.000	431.000	750.000
3.	Promjena zaposlenih privatni sektor	MAR	496.000	426.000	739.000
4.	Promjena zaposlenih prerađivački sektor	MAR	32.000	38.000	38.000
5.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	25. MAR	-	-6,8%	-8,1%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26. MAR	196.000	202.000	188.000
7.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	MAR	58,5	58,8	57,3
8.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M)	FEB	1,0 %	0,5%	1,6%
9.	PCE deflator (G/G)	FEB	6,4%	6,4%	6,0%
10.	GDP (G/G)	IV kvartal	7,0%	6,9%	2,3%

USD je deaprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,0983 na nivo od 1,1043, što predstavlja rast kursa od 0,55% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Inflatorna očekivanja u Velikoj Britaniji za narednih pet do deset godina su u ovom mjesecu dostigla rekordan nivo, prema istraživanju koje je juče objavljeno, a koje će, vjerovatno imati uticaj na BoE. Citi Bank i YouGov koji provode ovo istraživanje su objavili da su inflatorna očekivanja za narednih pet do deset godina povećana na 4,4% u martu sa 4,1%, koliko su iznosila u februaru. Uzimajući u obzir da je inflacija dostigla najviše nivoe od početka 90-ih godina XX vijeka, te da sada iznosi 6,2%, BoE je zabrinuta da bi inflatorna očekivanja mogla biti ugrađena u ekonomiju, te bi mogla uzrokovati samoodrživu spiralu cijena i plata. BoE je povećala kamatne stope u ovom mjesecu, treći sastanak zaredom, ali je ublažila poruke daljeg povećanja kamatnih stopa. Istraživanje inflatornih očekivanja, čiji rezultati su juče objavljeni, je pokazalo da građani očekuju da bi inflacija u narednih 12 mjeseci mogla dostići nove rekorde. Guverner BoE Broadbent je izjavio da kreatorima monetarne politike treba biti jasno kako planiraju da reaguju na promjene u ekonomiji, ali je upozorio na vrste smjernica za koje postoji rizik da budu viđene kao obećanja o budućnosti. BoE je prošle godine mnoge investitore pogrešno navela zbog poteza u kamatnoj stopi, što je potaknulo zvaničnike da preispitaju svoju komunikacijsku strategiju.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd)	FEB	0,9	1,9	0,1
2.	Odobreni hipotekarni krediti	FEB	74.700	71.000	73.800
3.	Monetrani agregat M4 (G/G)	FEB	-	6,0%	5,7%
4.	Nationwide cijene kuća (G/G)	MAR	13,4%	14,3%	12,6%
5.	GDP (Q/Q) F	IV KVARTAL	6,5%	6,6%	6,5%
6.	Izvoz (Q/Q) F	IV KVARTAL	4,9%	6,9%	4,9%
7.	Uvoz (Q/Q) F	IV KVARTAL	-1,5%	0,3%	-1,5%
8.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) F	IV KVARTAL	0,9%	1,0%	0,9%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR dok je aprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,83312 na nivo od 0,84204, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3182 na nivo od 1,3114.

JAPAN

Suočavajući se sa raznim izazovima koji utiču na rast kamatnih stopa na globalnom tržištu, BoJ je početkom protekle sedmice dva puta ponudila kupovinu neograničenog iznosa desetogodišnjih državnih obveznica po prinosu od 0,25%, od ponedjeljka do četvrtka, kako bi odbranila stav u vezi s ciljanim nivoom prinosa. BoJ je saopštila da će ponuditi istu neograničenu kupovinu u naredna tri dana, kako bi bila sigurna da su investitori jasno sagledali pravac BoJ politike. Premijer Kishida je izjavio da će narediti Vladi da sastavi novi paket pomoći do kraja aprila kako bi se ublažio ekonomski udar zbog rasta troškova goriva i hrane koji je podstaknut ukrajinskom krizom. Ovim potezom će se intenzivirati rasprava između Vlade i vladajuće koalicije o razmjeri potrošnje i izvoru finansiranja, dok sa druge strane neki zastupnici u Parlamentu traže usvajanje potrošačkog paketa u vrijednosti od oko 10 biliona JPY.

Intervencija BoJ (kupovina neograničenog iznosa 10-godišnjih državnih obveznica), na koju se odlučila kako bi spriječila rast prinosa iznad 0,25%, povećava rizike primjene neadekvatne monetarne politike u trećoj najvećoj svjetskoj ekonomiji u periodu dok Japan pokušava upravljati rastućim uvoznim cijenama koje su posljedica deprecijacije JPY i rata u Ukrajini.

BoJ nastoji zadržati ultrastimulativnu politiku, čak i po cijeni dodatne deprecijacije JPY, što bi se moglo negativno reflektovati na ekonomiju i na rast troškova uvoza. BoJ je povećala kupovinu državnih obveznica sa rokom dospijeaća od 3 do 10 godina, te je ponudila kupovinu ultradugih državnih obveznica u vanrednim, hitnim operacijama. Guverner Kuroda je izjavio da “svaka intervencija na tržištu ne utiče direktno na devizne kurseve”, naglašavajući manju zabrinutost da bi kupovina obveznica od strane BoJ mogla oslabiti JPY.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	FEB	2,8%	2,7%	2,8%
2.	Maloprodaja (G/G)	FEB	-0,3%	-0,8%	1,1%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	FEB	0,8%	0,2%	-0,5%
4.	Indeks započelih kuća (G/G)	FEB	1,2%	6,3%	2,1%
5.	Tankan indeks velikih proizvođača	I kvartal	12	14	18
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final)	MAR	-	54,1	53,2
7.	Prodaja vozila (G/G)	MAR	-	-14,8%	-18,6%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 134,01 na nivo od 135,30. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 122,05 na nivo od 122,52.

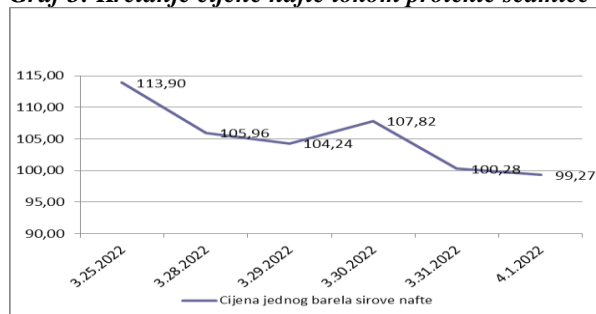
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 113,90 USD (103,71 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju pada. Početkom sedmice cijena nafte je smanjena za skoro 7% na dnevnom nivou pod uticajem zabrinutosti da će širenje omikron soja virusa u Kini umanjiti potrošnju ovog energenta. Takođe, objavljeno je da će Šangaj uvesti lockdown za pola grada sa ciljem nasumičnog testiranja, a zbog povećanog broja zaraženih virusom omikron, što je, takođe, imalo uticaj na pad cijene nafte. Narednog dana cijena je nastavila sa blagim padom pod uticajem napretka u pregovorima između Rusije i Ukrajine o mogućem okončanju sukoba, ali i zbog novih karantina koji se u Kini uvode kao posljedica suzbijanja širenja omikron soja virusa. Sredinom sedmice je došlo do blagog rasta cijene nafte, što je posljedica ograničene ponude nafte, ali i zbog novih sankcija zapadnih zemalja prema Rusiji, uprkos tome što su Moskva i Kijev održali mirovne sastanke. Do kraja sedmice cijena nafte je smanjena nakon što je Bijela kuća je najavila „istorijsko oslobađanje“ oko 180 miliona barela nafte iz hitnih zaliha SAD sa ciljem da se utiče na obuzdavanje cijene nafte. Takođe, OPEC+ je objavio da će se tokom maja držati planiranog povećanja obima ponude nafte. Pad cijene je nastavljen i u petak, jer su članovi IEA trebali diskutovati o daljem otpuštanju rezervi nafte na tržište, pored planiranog oslobađanja od 180 miliona barela od strane SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 99,27 USD (89,90 EUR), te je na sedmičnom nivou zabilježen pad od 12,84%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

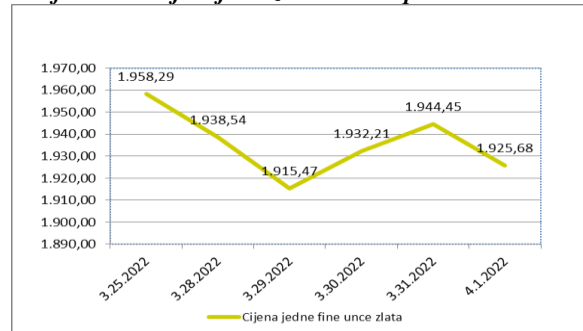

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.958,29 USD (1.783,02 EUR).

Cijena zlata je tokom protekle sedmice imala blagu tendenciju pada. Početkom sedmice cijena zlata je smanjena uglavnom zbog iščekivanja rezultata sastanka Ukrajine i Rusije o eventualnom sporazumu. Očekivani su signali o pozitivnim vijestima, te su tako investitori smanjili ulaganja u zlato, što je vodilo i padu cijene ovog plemenitog metala. Sredinom sedmice cijena zlata je povećana pod uticajem slabljenja USD, ali i zbog obnovljenih sumnji u mogućnost prekida vatre između Rusije i Ukrajine. Centralna banka Rusije je u četvrtak objavila da su njene devizne rezerve, kao i rezerve zlata smanjene za 38,8 milijardi USD. Iz Centralne banke Rusije je saopšteno da su najveći uticaj na pad rezervi imale intervencije na deviznom tržištu i operacije refinansiranja, te valutna revalorizacija imovine. Od momenta kada su intenzivirana ratna dejstva na relaciji Ukrajina – Rusija, zemlje širom svijeta su uvele sankcije Rusiji, te je oko 2/3 deviznih rezervi Rusije zamrznuto. Cijena zlata je u petak smanjena pod uticajem pozitivnih podataka sa tržišta rada u SAD, što je pojačalo očekivanja da će Fed koristiti agresivniji pristup u povećanju referentne kamatne stope kako bi suzbio inflaciju. Ipak, zlato je i dalje pod snažnim uticajima neizvjesnosti oko stanja u Ukrajini zbog čega se cijena i dalje održava visokom.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.925,68 USD (1.743,80 EUR). Na sedmičnom nivou zabilježen je pad od 1,67%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.